MUNI
LAW

Posudek oponenta disertační práce

Jméno studenta: JUDr. Bc. RADOVAN MALACHTA

Název práce: Francouzská koncepce výhrady veřejného pořádku: inspirace pro české pojetí?

Studijní obor/program (specializace): Mezinárodní právo soukromé/program D-TPV4

Oponent: Prof.em. JUDr. Michael Bogdan, BA, LLM, jur.dr.

Pracoviště: Katedra mezinárodního a evropského práva, Masarykova univerzita, Právnická fakulta

---

I.
Vhodnost a náročnost tématu práce

Volbu tématu lze označit jako vhodnou pro účely disertace, jelikož svou náročností dává autorovi příležitost demonstrovat své odborné a jazykové kvality. Pokud se vhodnost tématu má hodnotit z hlediska praktického významu a použitelnosti pro českou právní praxi lze zastávat různá legitimní stanoviska, ale tyto nemají rozhodující vliv na hodnocení práce jako takové. Prezentace francouzské koncepce výhrady veřejného pořádku a její srovnání s českou koncepcí nabízí zajímavé čtení již proto, ze Francie je se považuje za mateřskou zemí této výhrady v oblasti mezinárodního práva soukromého. Ta část práce, která analyzuje českou

koncepci má samozřejmě samostatný praktický význam, nezávisle od následné komparace s koncepcí francouzskou.

II.

Stanovení a splnění cílů práce, zhodnocení dosažených výsledků a vlastního přínosu studenta

(včetně hodnocení, jaké nové poznatky práce přináší)

Autor si v úvodu své disertační práce (str. 25 – 28) vytýčil několik hypotéz s cílem tyto buď potvrdit nebo vyvrátit. Lze říct, ze vytyčený úkol splnil, a to svým vlastním přičiněním. Ohledně přínosu nových poznatků se jednotlivé kapitoly od sebe liší. Druhá kapitola (str. 29 – 69) je značně teoretizující a věnuje hodně energie historickým a terminologickým otázkám, jakož i definicím různých sofistikovaných ale ne vždy nezbytně nutných pojmů, což je ovšem pro kontinentálně-evropskou nauku mezinárodního práva soukromého příznačné a snad i vyžadované. Tato část je poměrně deskriptivní a dle mého názoru nepřináší mnoho nových poznatků. Zajímavější je kapitola třetí (st. 70 – 128), zabývající se některými praktickými aspekty a mechanismy použití výhrady veřejného pořádku ve Francii a České republice, a taky kapitola čtvrtá (str. 129 – 163), pojednávající o vlivu závazků vyplývajících (jak pro Francii tak i pro Českou republiku) z členství v Evropské unii a z vázaností Evropskou úmluvou o lidských právech. V těchto kapitolách autor polemizuje jak s různými názory projevenými v literatuře a v soudních rozhodnutích, přičemž prezentuje i vlastní úvahy a argumenty. Podstatnou částí práce je také srovnávání francouzského a českého přístupu k problematice. Autor sice nediskutuje metodologické otázky právní komparatistiky, ale komparace je dle mého názoru provedena

Veveří 158/70, 611 80 Brno, Česká republika
T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz
Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224
V odpovědi, prosím, uvádějte naše číslo jednací.

vcelku správně. S ohledem na objem existující relevantní literatury mnoha různých autorů nelze vyžadovat nebo očekávat, ze disertace předvede nějaké nové revoluční „objevy"; autor se ale velice dobře orientuje v existující francouzské a české odborné diskusi a jeho úvahy jsou přínosné a promyšlené.

III.

Odborná úroveň práce, obsahové připomínky

Dle mého názoru je práce na dobré odborné úrovni, odpovídající požadavkům normálně kladeným na doktorské disertace. Autor je ohledně tématu práce dostatečně sečtělý. Jeho analýza a chápání různých právních a informačních zdrojů jsou, pokud můžu posoudit, správné. Autorovy závěry v páté kapitole (str. 164 – 175) jsou zajímavé, i když ne se všemi je nutno souhlasit; jedná se většinou o obvyklé a legitimní názorové rozdíly mezi právními vědci. Bylo by možné kritizovat, že se autor s několika málo výjimkami omezil na literaturu francouzskou a českou, přestože problematika a argumentace jako taková není specifická pro Francii a Českou republiku. Toto omezení je ale omluvitelné, především s ohledem na zvolené zaměření disertace. S ohledem na společné kořeny českého a slovenského mezinárodního práva

Veveří 158/70, 611 80 Brno, Česká republika
T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz
Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224
V odpovědi, prosím, uvádějte naše číslo jednací.

soukromého by ovšem bylo zajímavé zohlednit i dnešní slovenské pojetí výhrady veřejného pořádku.

IV.
Jazyková a formální úroveň práce
(včetně dodržení citačních standardů)

Neshledal jsem žádné závažné jazykové nebo formální nedostatky. Struktura práce vyhovuje potřebám zvoleného tématu. Jen na okraj se chci zmínit o tom, ze autor pro označení obcházení zákona ve smyslu 5 § ZMPS používá raději slovo podvod (kupř. v posledním odstavci na str. 167), což zhruba odpovídá francouzskému *fraude à la loi* ale pravděpodobně ne českému významu slova podvod.

V.
Předepsaná formulace závěrů

1. Autor ve své disertační práci:

☐ **prokázal** schopnost samostatné tvůrčí práce v daném oboru,

2. Disertační práce:

☐ **je doporučena** k obhajobě,

VI.
Otázky k obhajobě

Předpokládám, ze tato část oponentského posudku má předložit návrh na otázky vhodné pro diskusi s autorem v rámci obhajoby. Dovolil bych si

Veveří 158/70, 611 80 Brno, Česká republika
T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz
Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224
V odpovědi, prosím, uvádějte naše číslo jednací.

v té souvislosti polemizovat s autorovými úvahami na str. 82 ohledně uznání v České republice zahraničních stejnopohlavních manželství (jako dnes již cizí právník se samozřejmě omlouvám, pokud jsem něco špatně pochopil). Dle autora by takové uznání dnes nebylo možné z důvodu zjevného rozporu s českým veřejným pořádkem. Jestliže však probíhající společenská diskuse povede k uzákonění stejnopohlavních manželství v českém právním řádu, tak se to samozřejmě změní, ale dle autora až od účinnosti této legislativní novely. Autor se dokonce kloní k názoru, že uznání zůstává nemožné i po schválení novely až do doby jejího vstupu v účinnost. Ustanovení zákona může ale dle všeobecného názoru ztratit svůj charakter veřejného pořádku i dříve než je zrušeno zákonodárcem, takže do té doby sice stejnopohlavní manželství nebude ještě možno v České republice uzavřít ale takové zahraniční sňatky se z důvodu změny základních společenských hodnot již nebudou muset považovat za příčící se veřejnému pořádku dle flexibilního 4 § ZMPS. Změna by kromě toho mela platit i retroaktivně pro uznávání starších stejnopohlavních manželství, jelikož jejich soulad s českým veřejným pořádkem se má hodnotit ne ke dni sňatku nýbrž ke dni, kdy se hodnocení provádí.

Moje druhá otázka, související s tou první, se týká autorova názoru na str. 164, dle kterého jak dojde k uzákonění stejnopohlavních manželství budou účinky cizího práva zakazující takové manželství ve zjevném rozporu s českým veřejným pořádkem. I zde by dle mého názoru bylo možné zohlednit flexibilitu výhrady veřejného pořádku a kupř. plně aplikovat 48 § 1 odst. ZMPS tak aby se Česká republika nestala jedním ze sňatkových rájů kam by stejnopohlavní páry bez českého občanství (a

Veveří 158/70, 611 80 Brno, Česká republika
T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz
Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224
V odpovědi, prosím, uvádějte naše číslo jednací.

obvyklého pobytu) přijížděly uzavřít manželství které by neplatilo v jejich vlasti.

V …Lundu…… dne …18. října 2023……

Podpis oponenta disertační práce

Masarykova univerzita, Právnická fakulta

Veveří 158/70, 611 80 Brno, Česká republika
T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz
Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224
V odpovědi, prosím, uvádějte naše číslo jednací.